



ETUC PLATFORMA PAR EIROPAS NĀKOTNI

CONFEDERATION
SYNDICAT
EUROPÉEN
TRADE UNION



ETUC PLATFORMA PAR EIROPAS NĀKOTNI

Mēs, Eiropas arodbiedrības, vēlamies tādu Eiropas Savienību un vienoto tirgu, kas balstās uz sadarbību, solidaritāti un sociālo taisnīgumu – tādu Eiropas Savienību, kas spēj konkurēt pasaulē ar ilgtspējīgu ekonomisko un sociālo modeli.

Kopā mēs esam stiprāki - ekonomiski, sociāli un demokrātiski. ES nevar sasniegt augstākus dzīves standartus visiem bez taisnīgas integrācijas un augšupejošas konverģences.

Mēs visi esam pelnījuši labāku Eiropas Savienību tās iedzīvotājiem un darba ņēmējiem.

ES JĀREAĢĒ UZ TĀS KRĪZI

Ekonomiskā krīze, augsts bezdarbs, sociālā atstumtība un neapmierinātība - kopā ar bēgļu ārkārtas situāciju, Brexit un terorismu: tas viss rada ne tikai uzticības krīzi ES darbinieku un iedzīvotāju vidū, bet arī pieaugošu populisma, nacionālisma, un ksenofobijas sentimentalitāti.

Fiziskās un kultūras robežas tiek atjaunotas, konflikti un atšķirības starp dalībvalstīm bloķē progresu kopīgiem projektiem. Eiropa tiek vainota par visām tās problēmām, kas šobrīd skar cilvēkus, lai gan lielākā daļa atbildības gulstas uz tiem lēmumiem, ko pieņēmušas valstu valdības un institūcijas.

ES lēmumu pieņemšanas process ir novājināts, un starpvaldību mehānismi, kas ieviesti pēc ekonomiskās krīzes, bieži aizvieto Kopienas metodi, kas nostiprināta ES līgumos, tādējādi atņemot pilsoņiem demokrātisko kontroli pār Eiropas lēmumiem.

Ir pilnīgi skaidrs, ka līdz brīdim, kad ekonomika būs atveseļojusies un taupības un neoliberālā politika tiks pārtrauktas, un kamēr bezdarbs, nabadzība un sociālā sadrumstalotība netiks atrisināta, darbinieku bailes, nedrošība un dusmas netiks aizstātas ar cerību uz labāku nākotni.

Eiropas Savienība šobrīd atrodas krustcelēs: vai nu tā ir jāpārveido un jāreformē par taisnīgāku un sociālāku Eiropu, vai tā sabruks.

Tomēr aptaujas liecina, ka vairākās ES dalībvalstīs iedzīvotāju vidū pieaudzis atbalsts Brexit. Mums priekšā stāv problēmas un izaicinājumi, un mums ir jāstrādā kopā, lai izveidotu pozitīvu alternatīvu.

Galvenie Eiropas integrācijas procesa sasniegumi (piemēram, miers un demokrātija - vienotais tirgus un ekonomiskā sadarbība - augsta līmeņa izglītība, inovācijas, tehnoloģiju attīstība - cilvēktiesību aizsardzība un labi funkcionējošs sociālais modelis - brīva pārvietošanās) ir padarījuši Eiropu par ļoti labu vietu, kur dzīvot: šo mantojumu nedrīkst nenovērtēt.

Izmaiņas ir steidzami nepieciešamas, un Eiropas arodbiedrību kustība sniedz savu ieguldījumu kopā ar citiem, kas rūpējas par Eiropas nākotni.

ATJAUNOT ES: ARODBIEDRĪBU PLATFORMA EIROPAS NĀKOTNEI

Pārveidot Eiropu, atjaunot ES projektu - tam nepieciešamas atšķirīgas politikas, atšķirīgi noteikumi un lielāka pilsoņu, darba ņēmēju un to pārstāvošo organizāciju līdzdalība.

Tas prasa vairāk augšupvērstu konvergenci attiecībā uz dzīves un darba apstākļiem gan starp valstīm, gan valstīs, mazāku nevienlīdzību un lielāku ekonomisko un sociālo kohēziju. Jārada cilvēkiem labāki dzīves apstākļi un spēcīgāka politika, lai tos sasniegtu.

Darba ņēmēji un pilsoņi atkal varētu lolot un atbalstīt Eiropas Savienību, ja tā piedāvātu konkrētus risinājumus viņu problēmām: veicinātu kvalitatīvas darbavietas un pilnīgu nodarbinātību, vienlīdzīgas ekonomiskās / sociālās iespējas, sociālo aizsardzību, personisko drošību un labklājību.

Mēs ierosinām jaunu Paktu Eiropas nākotnei, kas balstītos uz labklājību, sociālo taisnīgumu un demokrātiju.

ILGTSPĒJĪGA EKONOMISKĀ IZAUGSME KVALITĀTĪVU DARBAVIETU RADĪŠANAI UN LABĀKIEM DARBA APSTĀKĻIEM

ES ir reaģējusi uz globālo ekonomisko krīzi tikai koncentrējoties uz valsts budžeta ierobežojumiem un eksportu - strukturālās reformas darba tirgus elastīgumam, publisko izdevumu, pakalpojumu un sociālās aizsardzības samazināšana, algu „iesaldēšana” un koplīgumu neievērošana kalpoja kā galvenie instrumenti pielāgošanās procesā.

Tas nav atrisinājis nevienu no problēmām, ar ko saskaras mūsu ekonomikas, bet tas ir radījis sliktākas atveseļošanas iespējas, stagnāciju un deflāciju, nepieņemami augstu bezdarba līmeni un nestabilitāti, nabadzību un sociālo atstumtību.

Ir pēdējais laiks ilgtspējīgai izaugsmei - kas mums nozīmē kvalitatīvas darbavietas, taisnīgus darba apstākļus, līdztiesību darba tirgū un sabiedrībā, sociālo iekļaušanos un integrāciju visiem. Tas nozīmē arī citādu pasaules un Eiropas ekonomisko dienas kārtību, kuras mērķis būtu panākt cilvēkiem labākus dzīves un darba apstākļus. Lai šo visu sasniegtu, ir nepieciešami daži steidzami pasākumi.

Nepieciešams **Ārkārtas plāns ieguldījumiem un kvalitatīvu darba vietu radīšanai**, ko ETUC jau ierosinājusi savā iniciatīvā "Jauns ceļš Eiropai", kas uzsākta 2013.gadā. **Valsts ieguldījumi būtu jānostiprina** kā vienīgais efektīvais veids, piesaistot arī privātās investīcijas. „Junkera plāns”, jo īpaši tagad, kad paziņots tā otrais posms, jāpārorientē uz valstīm un nozarēm, kam tas ir visvairāk nepieciešams, vienlaikus atbalstot ES rūpniecības politiku. Bez tam, ievērojami jāpalielina arī pieejamie publiskie resursi.

Lai ļautu dalībvalstīm veikt ieguldījumus, **Stabilitātes un izaugsmes pakts ir jāreformē**, pārskatot un pielāgojot tā mērķus pašreizējam makroekonomikas kontekstam, un ieviešot stabilu un pārskatāmu "zelta likumu" elastīgumam, izņemot no budžeta deficīta un parāda mērķiem produktīvos ieguldījumus infrastruktūrai, zaļajai ekonomikai, inovācijām un pētniecībai, izglītībai un apmācībai, sociālajai infrastruktūrai un sabiedriskajiem pakalpojumiem.

Bez tam, **ir jāļauj Eiropas Savienībai pašai mobilizēt publiskā sektora ieguldījumus** starpvalstu projektiem, izmantojot Eiropas Investīciju bankas (EIB) izdotās ieguldījumu obligācijas un izveidojot autonomu ES budžetu un eiro valūtas kasi.

Nepieciešama nodokļu koordinācija, kā arī cīņa pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, un jānodrošina cilvēkiem un uzņēmumiem taisnīga un progresīva nodokļu iekasēšana, tādējādi sniedzot atbalstu ES budžetam.

Ir jāatzīst **efektīvu un iekļaujošu sabiedrisko pakalpojumu būtiskā loma** sociālajam taisnīgumam un sociālajai kohēzijai, kā arī taisnīgai un ilgtspējīgai izaugsmei un jānovērš izplatītā propaganda pret valsts investīcijām, pakalpojumiem, darbaspēku.

Īpaša uzlabota koordinācija ir jāparedz Ekonomiskajai un monetārajai savienībai (EMS). Tās pabeigšanas procesa ietvaros jāparedz veids, kā sasaistīt eiro valūtas kasi ar publisko ieguldījumu finansēšanu. Turklāt **jāpārskata un jāplašina Eiropas Centrālās bankas (ECB) mandāts**, starp tās mērķiem iekļaujot pilnu nodarbinātību. Spēcīgai ekonomikas un nodarbinātības politikai būtu jāatbalsta vienotā valūta, un jāapsver **Darba ministru Eiropas grupas izveidošana** līdztekus esošajai Finanšu ministru Eiropas grupai.

Izaicinājumi, kas radušies ar **klimata pārmaiņām, ilgtspējīgu energoapgādi, digitalizāciju, automatizācijas un pārstrukturēšanas procesiem**, ir jārisina, izmantojot **"taisnīgas pārejas" stratēģiju**, kas nodrošina, ka kvalitatīvu darba vietu radīšana kompensē darba vietu

izpostīšanu, ka darba ņēmēju un iedzīvotāju intereses ir prioritāri aizsargātas, lai viņi varētu gūt labumu no šīs jaunās ekonomikas revolūcijas. Turklāt Eiropai ir vajadzīga **stabila rūpniecības politika**, atbalstot esošās nozares un virzot jaunās nozares uz šādu taisnīgu pāreju.

Attiecībā uz **starptautiskiem tirdzniecības līgumiem** ir jāievēro tā pati loģika, tiem ir jābūt progresīviem un taisnīgiem, un sociālās, vides un sabiedriskās dimensijas ir jāsaģlabā un jāuzlabo. Tajos jāsaģlabā tiesības valdībām visos līmeņos veidot likumdošanu un vadīt sabiedriskos pakalpojumus sabiedrības interesēs, kā arī jāparedz tiesības sociālajiem partneriem attīstīt sociālo dialogu un autonomas kolektīvās attiecības.

Jāpalielina Eiropas iekšējais pieprasījums, lai panāktu taisnīgu ekonomikas atveseļošanu. Pēdējo gadu laikā visās ES valstīs algas atpaliek no produktivitātes, bet dzīves līmeņa izmaksas ir palielinājušās, tāpēc ir pienācis laiks **vispārējam atalgojuma pieaugumam Eiropas darba ņēmējiem.** Tas jāpanāk, pastiprinot darba koplīgumu slēgšanu, atjaunojot tos vietās, kur tie ir zaudēti, un radot koplīgumu pārrunu institūcijas un praksi vietās, kur koplīgumi nepastāv: sociālo partneru veikspējas pastiprināšana un valstu tiesiskie ietvari, kur nepieciešams, ir instrumenti, lai sasniegtu šo mērķi. Ja nepieciešams, jānosaka arī augstākas minimālās algas un iztikas minimums. **Augšupvērsta algu konverģences dimensija** starp valstīm (it īpaši austrumu un rietumu) un nozarēm, ir jāuzskata par būtisku instrumentu, lai samazinātu makroekonomikas nelīdzsvarotību, nevienlīdzību (ieskaitot atalgojuma atšķirības starp dzimumiem), jebkāda veida algu dempingu un diskrimināciju.

EIROPAS SOCIĀLĀ MODEĻA ATJAUNOŠANA: SPĒCĪGĀKAS DARBA TIESĪBAS UN STIPRĀKA SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA

Bezprecedenta krīze Eiropas sociālajā kohēzijā ir tieši mūsu acu priekšā ar pieaugošu jauniešu un ilgtermiņa bezdarbu, nestabilitāti, sadrumstalotību, grūtībām iekļauties darba tirgū, pieaugošu nevienlīdzību, sociālo atstumtību un diskrimināciju. Eiropas sociālais modelis, kas bija etalons pārējai pasaulei, ir novājināts, apdraudēts, un dažās valstīs pat likvidēts.

Eiropai ir jāaktivizē un jānostiprina savs sociālais modelis, pirmkārt, mainot dominējošo vēstījumu, kurā tas tiek uzskatīts par šķērslī konkurētspējai un ekonomikas izaugsmei. Jāatzīst, ka valstīm ar augstām algām, spēcīgu sociālo dialogu un koplīgumu slēgšanas tradīcijām, sakārtotām sociālās aizsardzības sistēmām, ir labākas sekmes ekonomikā.

Jāpanāk, ka sociālā dimensija Eiropas Savienībā ir tikpat nozīmīga kā ekonomikas pārvaldība. Ir pienācis laiks uzsākt Eiropas Sociālā pusgada (semestra) procesu un pārlicināties, ka Eiropas Sociālo tiesību pilārs nav tikai līdzeklis taupības seku labošanai, bet daļa no vispārējās Eiropas nākotnes stratēģijas izstrādes. "Sociālā tirgus ekonomika", kā to raksturojis Žaks Delors, ir jāatgriež atpakaļ Eiropas Savienības būtībā un pamatā.

ES ir jārada pārliecība, ka **Eiropas Sociālo tiesību pilārs** nav tikai tukšs solījums. Darba ņēmējiem un iedzīvotājiem nepieciešami konkrēti priekšlikumi; pasākumi, kas var mainīt viņu ikdienas dzīvi un uzlabot viņu dzīves un darba apstākļus.

Atbilstošs sociālās aizsardzības līmenis un tiesības ir jāgarantē visiem iedzīvotājiem nodarbinātībā, bezdarba periodā vai aizejot pensijā. Visām valstīm jānosaka **ES standarti** un tie jāpanāk ar **augšupejošu konverģenci**, pilnībā ievērojot jau esošos labākos apstākļus.

Lai palīdzētu dalībvalstīm šajā procesā, **nepieciešama efektīva un progresīva salīdzinošo rādītāju novērtēšana, rekomendācijas, likumdošana un finansējums. ES / EMS līmenī var tikt izveidoti īpaši rīki**, lai atbalstītu un uzlabotu nepietiekamas sociālās aizsardzības mehānismus un finansējumu valsts līmenī, kā arī situācijās, kad rodas nodarbinātības vai sociālās krīzes un satricinājumi. Piemēram, vistrūcīgākajām valstīm var apsvērt papildu bezdarba shēmas un minimālo ienākumu sistēmas (līdzīgi Jauniešu garantijai / Jauniešu nodarbinātības iniciatīvai), vienlaikus saģlabājot sociālo partneru autonomiju un valstu esošās sistēmas.

Īpašas iesaistes jomas būtu jānosaka par prioritārām ES līmenī; tādas kā jauniešu un ilgtermiņa bezdarbs, nevienlīdzība un diskriminācija uz dzimuma pamata, nabadzība, nabadzība darba vietā un sociālā atstumtība, neregistrēts darbs, prasmes un mūžizglītība, taisnīga

pāreja, ģimenes pabalsti, pensiju sistēmas, veselības un ilgtermiņa aprūpe, diskriminācija pret neaizsargātām iedzīvotāju kategorijām, slimības un invaliditāte. Visas šīs jomas ir pelnījušas augšupvērstu konverģenci uz labākiem standartiem, kā arī atbilstīgus un efektīvus instrumentus tās sasniegšanai. Un "vienlīdzīgas attieksmes" princips ir jāapstiprina un jātsteno visās ES politikās, iniciatīvās un tiesību aktos.

Nedrošībai un sadrumstalotībai darba tirgū ir nepieciešama īpaša uzmanība, apsverot jaunus ekonomiskās aktivitātes un nodarbinātības veidus, kas ietekmēs darbu nākotnē. Līdztekus tam, **cīņa pret veciem un jauniem ekspluatēšanas veidiem**, kā, piemēram, nedeklarēts darbs un viltus pašnodarbinātība, **nestandarta darba ņēmēji un pašnodarbinātās personas**, ir pelnījušas īpašus pasākumus un ietvarus, kas garantētu viņiem tādas pašas tiesības kā citiem darba ņēmējiem, piemēram, tiesības vienoties par atalgojumu, baudīt sociālo, veselības un pensiju aizsardzību, piekļūt ilgtermiņa apmācībai un pievienoties arodbiedrībai.

Jāpastiprina brīvas pārvietošanās tiesības, aizsargājot Šengenas līgumu, cīnoties pret sociālo dempingu, un nodrošinot brīvprātīgu un taisnīgu mobilitāti, kas sekmē vienlīdzīgu attieksmi, integrāciju un iekļaušanu gan attiecībā uz vietējo, gan pārvietoto darbinieku. Sociālās aizsardzības pārrobežu dimensijas pārnesamība un koordinēšana ir jānostiprina. Jānosaka **taisnīgāka Eiropas migrācijas dienas kārtība**, kas vērsta uz integrāciju un vienlīdzību. Jānosaka arī **spēcīgāka un humānāka patvēruma meklētāju politika**, pamatojoties uz solidaritāti, atbildību un sadarbību.

Jāizveido ES pamatnoteikumu ietvars, lai **aizsargātu un atjaunotu arodbiedrību tiesības**, kas pēdējo gadu laikā pēc taupības politikas ieviešanas ir apdraudētas un pat iznīcinātas.

VAIRĀK DEMOKRĀTISKO VĒRTĪBU: DARBINIEKI UN IEDZĪVOTĀJI EIROPAS SIRDĪ

ES iestādēm jābūt demokrātiskākām, pārredzamākām, atbildīgākām un efektīvākām - darba ņēmēji un iedzīvotāji vēlas sajūst, ka lēmumu pieņemēji ir sadzirdējuši viņu balsis, un ka ES pārvaldība (arī valstu lēmumu pieņemšanas procesi) ir viņiem saprotama un viņu ietekmēta.

Pret ES darba ņēmējiem un pilsoņiem ir jāizturas vienlīdzīgi un taisnīgi. Ir jāatjauno saziņas veidi, lai nodrošinātu informēšanu, konsultēšanos un dialogu starp ES darba ņēmējiem un iedzīvotājiem, ES institūcijām, politiķiem un ieinteresētajām personām, tostarp sociālajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām.

Eiropas Parlamenta vēlēšanām ir jābūt reālas demokrātiskas līdzdalības iespējai, dodot cilvēkiem iespēju ietekmēt Eiropas politiku un pārvaldību, un Eiropas Komisijas sastāvu. Eiropas Komisijai ir jāpiešķir skaidra izpildvara, vienlaikus pastiprinot demokrātisko kontroli un Eiropas Parlamenta likumdošanas iniciatīvu.

Sociālais dialogs starp sociālajiem partneriem un institūciju līmenī, darbinieku līdzdalība un ietekme uz korporatīvo politiku ir jāatbalsta un jāstiprina, lai tas tiktu pilnībā īstenots dalībvalstīs un visās nozarēs, kur nepieciešams, arī ar tiesisko regulējumu un obligātiem pasākumiem sociālo partneru veiktspējas stiprināšanai.

Sarunas par Brexit un Fiskālā pakta iekļaušana Līgumā prasīs **dažas Līguma izmaiņas**. Tā būtu iespēja izveidot Konventu, iesaistot sociālos partnerus un pilsonisko sabiedrību, lai **pamatos izmainītu fiskālo pakta** tādā instrumentā, kas atbalstītu ilgtspējīgu un taisnīgu izaugsmi, **reformēt Stabilitātes un izaugsmes pakta**, un ieviest līgumos **Sociālā progresa protokolu, Sociālo pusgadu un Eiropas sociālo tiesību pilāru**.

Arodbiedrības jāiesaista sarunās, kas seko pēc britu referenduma, un arodbiedrību viedoklis ir labvēlīgs Apvienotajai Karalistei (AK), saglabājot tās piekļuvi vienotajam tirgum, bet tam ir jāiet roku rokā ar pilnīgu četru pamatbrīvību ievērošanu, jo īpaši attiecībā uz pārvietošanās brīvību darba ņēmējiem un AK cieņu pret ES sociālo *acquis communautaire*. Darbiniekiem nav jāmaksā cena par Brexit!

Sarunām par Brexit, tāpat kā attiecībā uz jebkura veida līguma izmaiņām, būtu jāklūst par iespēju pastiprināt un atjaunot tādas Eiropas vērtības kā miers, demokrātija, labklājība un sociālais taisnīgums - **lai izveidotu labāku un taisnīgāku Eiropu cilvēkiem**.

The ETUC is the voice of workers and represents 45 million members
from 89 trade union organisations
in 39 European countries,
plus 10 European Trade Union Federations.



5, Bld du Roi Albert II - B- 1210 Brussels
Tel. 00-32-2/224 04 11
Fax 00-32-2/224 04 54/55

www.etuc.org